

BUDŽET ZA GRAĐANE

Odese

za 2012. godinu

— Šta je budžet za građane?

Budžet za građane je jednostavan, netehnički dokument u kome je prikazan budžet i ključna budžetska dokumenata, kao i proces i rezultati njihovog sprovođenja. Budžet za građane je svojevrsan vodič za građane kroz budžet u kome se lako razumljivim jezikom daje prikaz budžeta i objašnjava način na koji se koriste javni resursi, odnosno ciljevi i efekti programa države koji se sprovode na lokalnom nivou. Ovaj dokument isto tako pomaže građanima da izmere uticaj koji budžet ima na njihove lične prilike i na taj način ocene lokalne vlasti i učinak njihovog rada. Iako se ovi pokazatelji ne odnose uvek na direktan učinak lokalnih vlasti, oni imaju značajan uticaj na živote građana.

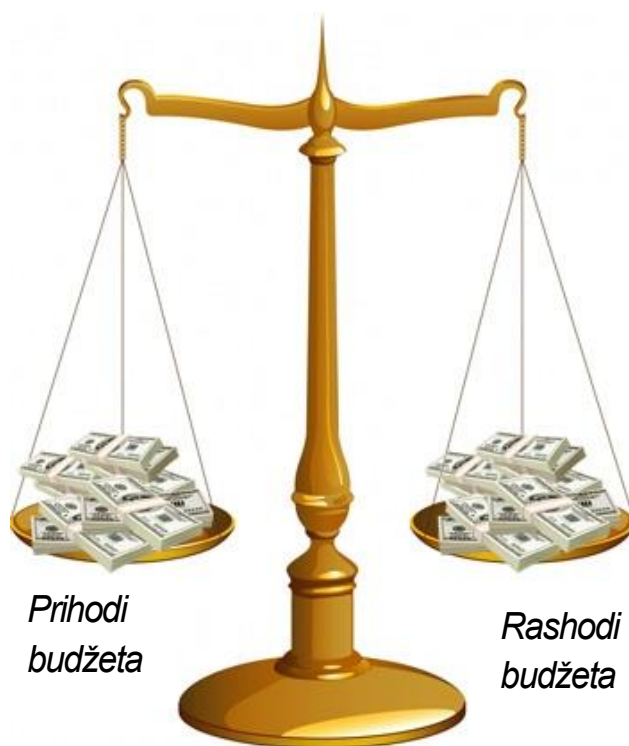
Budžet za građane obezbeđuje veću transparentnost i opštu dostupnost informacija i ključnih podataka o radu lokalnih vlasti. On ima za cilj da javnosti koja nije dovoljno stručna za finansijska pitanja obezbedi uvid i razumevanje načina na koji lokalne vlasti planiraju, raspodjeljuju i troše sredstva poreskih obveznika.

Osnovni tekst budžeta za građane sadrži uglavnom numeričke podatke. Za čitaoce koji žele da se detaljnije informišu, budžet za građane sadrži linkove i upućuje na druge dokumente. Ovaj dokument takođe omogućava nadzor nad upravljanjem gradskih odeljenja koja su odgovorna za efikasno trošenje javnih sredstava. Naše uverenje je da poreski obveznici imaju pravo da znaju šta se čini i kako se upravlja njihovim sredstvima. Takođe smatramo da građani treba da budu upoznati sa pravima i mogućnostima koje imaju na raspolaganju kako bi mogli da utiču na ovaj proces. Zbog toga budžet za građane sadrži kalendar rokova za budžetski sistem i podatke o instrumentima za češće građana u budžetskom procesu.

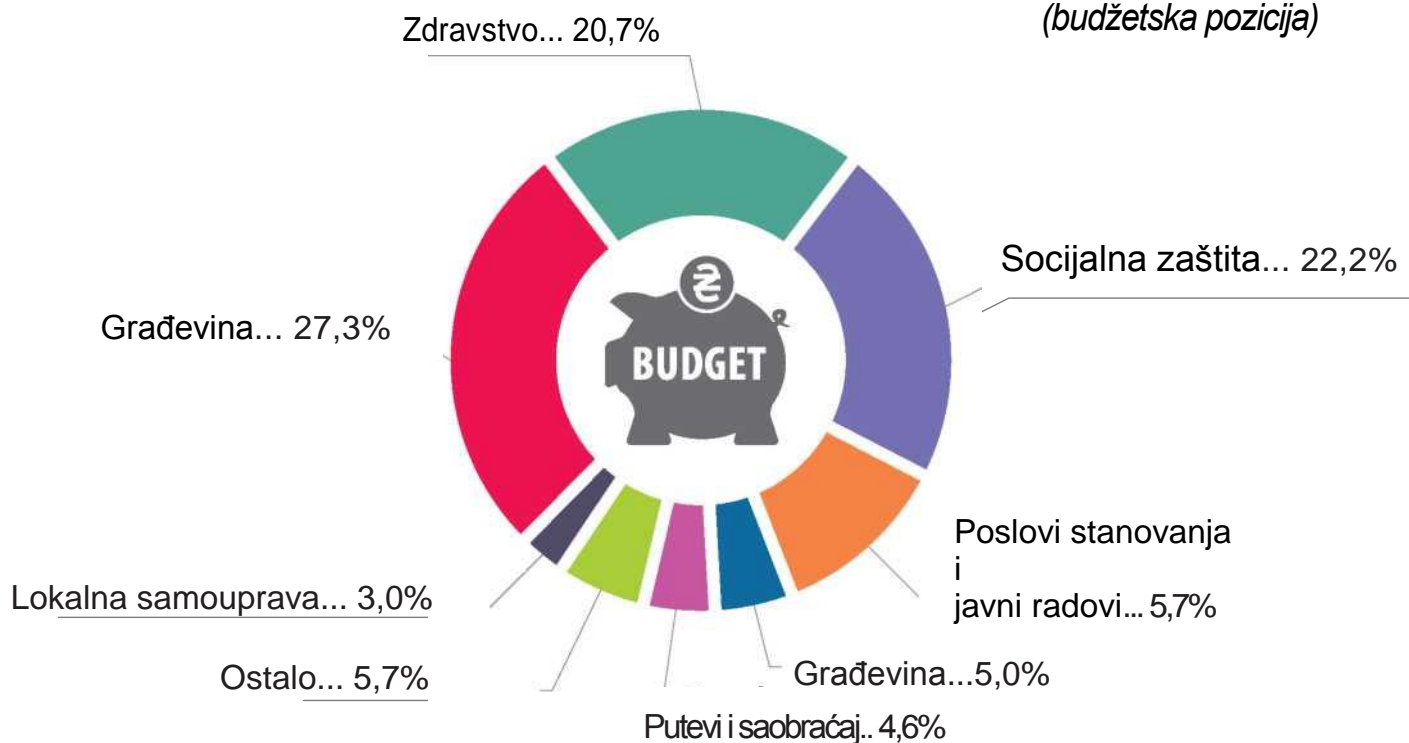
Budžet grada kao otvorena knjiga

Budžet sadrži planirane prihode i rashode koje je potrebno ostvariti u datom periodu radi postizanja određenih ciljeva. Načelo budžetske ravnoteže (budžetska pozicija) nalaže da ukupni prihodi i primanja budžeta moraju biti u ravnoteži sa ukupnim rashodima i izdacima.

Finansijsko odeljenje gradske uprave može da formuliše informacije o budžetu na različite načine i iz različite perspektive u zavisnosti od potreba korisnika. Informacije o rashodima budžeta se najčešće odnose na nadležnosti i obaveze gradskih vlasti.

*Načelo budžetske ravnoteže
(budžetska pozicija)*

— Kuda ide moj novac?

<p>Prihodi budžeta Odese u 2012. godini u milionima UAH (ukrajinskih grivni)</p>	<p>Budžet Odese 3 507 miliona UAH</p>	<p>Rashodi budžeta Odese u 2012. godini u milionima UAH (ukrajinskih grivni)</p>
<p>Porez na dohodak - 1313,6 Ostalo – 5,9</p>	<p><i>Prva »korpa«</i> 1319,5 miliona UAH</p>	<p>Rashodi prve »korpe« Sredstva koja se mogu koristiti isključivo za potrebe lokalne samouprave, obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, kulture i umetnosti, fizičkog obrazovanja i sporta.</p>
	<p>Opšta sredstva 1763,1 miliona UAH</p>	
<p>Porez na imovinu (zemljište) – 285,0 Prihodi od imovine - zakup za višenamensko korišćenje - 70,5 Ostalo – 49,8 Naknade i takse -38,3</p>	<p><i>Druga »korpa«</i> 443,6 miliona UAH</p>	<p>Rashodi druge »korpe« Sredstva koja se mogu koristiti isključivo za zaštitu od požara, programe neformalnog obrazovanja, održavanje putne i saobraćajne mreže, razvoj sporta, programe za zaštitu životne sredine i druge programe koje usvaja gradsko veće.</p>
<p>Transferi iz budžeta države – 1320,6 Transferi iz regionalnog (oblasnog) budžeta u budžet lokalne samouprave – 7,8</p>	<p>Međubudžetski transferi (Prenos sredstava iz budžeta sa viših nivoa) 1 328,4 miliona UAH 37,4 %</p>	<p>Plaćanja za socijalno osiguranje – 500,6 (41,2%) Dotacije za razlike u stopama i doprinosi za stanovanje – 318,3 (26,2%) Sredstva za ujednačavanje – 253,4 (20,8%) Ostalo – 143,8 (11,8%)</p>
<p>Izvorni prihodi budžetskih institucija – 161,0 Međubudžetski transferi – 112,3 Ostalo – 12,7</p>	<p>Posebna sredstva 585,4 miliona UAH 13,3%</p>	<p>Rashodi posebnih sredstava budžeta Sredstva koja se mogu koristiti za izgradnju i rekonstrukciju, održavanje puteva i programe vezane za životnu sredinu</p>
<p>Porez na promet koji ostvaruju samozaposleni pojedinci – 179,0 Porez na promet opštinskih zgrada i zemljišta – 78,2 Akcije građana – 42,6</p>	<p>Razvojni deo budžeta 299,8 miliona UAH</p>	<p>Rashodi razvojnog dela budžeta Sredstva koja se mogu koristiti za investicije i inovacije, kapitalna ulaganja i obnovu opštinske imovine</p>

Ključna budžetska dokumenta grada Odese

Svi nazivi dokumenta sadrže link ka mestu sa koga se ti dokumenti mogu preuzeti

Budžet Odese za 2013. godinu

Izveštaj o izvršenju budžeta Odese u 2012. godini

Izveštaj sadrži informacije o ostvarenim prihodima i rashodima u 2012. godini, u poređenju sa planiranim prihodima i rashodima.

Objašnjenje budžeta Odese za 2012. godinu

Objašnjenje budžeta sadrži informacije o ključnim parametrima budžeta (stepen izvršenja budžeta, visina prihoda) u odnosu na prethodni period, stepenu zaduženosti gradskog budžeta, strukturi pojedinačnih stavki, i druge informacije.

Generalni urbanistički plan Odese

GUP sadrži podatke o korišćenju zemljišta u narednom periodu.

Strategija ekonomskog i socijalnog razvoja Odese do 2022. godine

Ovaj strateški dokument sadrži dugoročne ciljeve razvoja grada koji su planirani do 2022. godine.

Program društveno-ekonomskog razvoja Odese za 2013. godinu

Sadrži najznačajnije društveno-ekonomske pokazatelje (prosečan rast plata, očekivana stopa nezaposlenosti, itd.) do kraja godine.

Program integrisanog društveno-ekonomskog razvoja Odese za period 2005-2015.

Ovaj program sadrži planirane aktivnosti u gradu Odesi do 2015, kao i neophodna sredstva iz nacionalnog i regionalnog budžeta za njihovo sprovođenje.

Aktivni programi grada koje je odobrilo Gradsko veće

Spisak aktivnosti po oblastima gradskog života za naredni period i očekivani rezultati nakon njihovog sprovođenja.

Pravilnik VI saziva Gradskog veća

Sadrži informacije o postupku usvajanja i realizacije budžeta Odese.

— Koliko novca se potroši za mene?

Pronađite uslugu koju koristite i proverite koliko novca iz opštinskog budžeta je u proseku potrošeno po jednom korisniku u 2012. godini

Ukupno potrošeno, milioni UAH Ukupan broj krajnjih korisnika **Iznos po jednom korisniku, UAH**

Izdavanja za obrazovanje

904.4 miliona UAH,
27,33 % ukupnih rashoda

Zinaida TSVIRINYKO,
Rukovodilac Odeljenja za
obrazovanje, Gradsko veće,
Odesa

Srednje škole (uključujući gimnazije)	515,58.....	79 839.....	6 457
Predškolske ustanove	272,03.....	25 176.....	10 805
Internati	33,80	2 171	15 568
Vannastavne obrazovne institucije	24,38	28 893.....	843
Škole za decu ometenu u razvoju, fizički i mentalno.....	13,42.....	269	49 888
Ostala izdavanja	45,21		

Izdavanja za socijalnu zaštitu

735.8 miliona UAH,
22,23 % ukupnih rashoda

Elena KYTAISYKA,

Rukovodilac Odeljenja za rad i socijalnu
politiku, Gradsko veće, Odesa

Socijalna davanja porodiljama.....	282,85.....	17 771	15 916
Naknade učesnicima rata i naknade za stanovanje.....	88,07	35 422	2 486
Socijalna davanja za decu do 3 godine	77,00.....	24 750	3 111
Socijalna pomoć dugogodišnjim invalidima i deci invalidima. .	65,97	5 478	12 042
Socijalna davanja za samohrane majke.....	40,93	9 680.....	4 228
Centri za socijalnu zaštitu	23,71	28 535.....	830
Socijalna davanja za decu u hraniteljskim porodicama.....	20,05	750.....	26 733
Ostala izdavanja	137,23		

Izdavanja za zdravstvo

685,1 miliona UAH,
20,7% ukupnih rashoda

Igor SHPAK,

Rukovodilac Odeljenja za
zdravstvo, Gradsko veće,
Odesa

Domovi zdravlja.....			
Klinike i dispanzeri	226,07	92 276.....	2 449
Bolnice	170,56	5,78 mil*	29
Ambulante i stanice za prvu pomoć.....	64,53	11 849.....	5 446
	56,59	221 552	255
Specijalne bolnice i druge specijalističke ustanove.....	45,82		
Stomatološke klinike	40,8	866 096*	47
Ostala izdavanja	80,8		

* broj poseta

Izdvajanja za stambena pitanja i javne radove

379 miliona UAH,
5,7 % ukupnih rashoda

Anatolij ORLOVSKY,
Rukovodilac Odeljenja za gradsku ekonomiju, Gradsko veće, Odesa

Pokrivanje razlike između stvarnih i usvojenih tarifa (grejanje, voda i kanalizacija)	250,72 .. 1 011 500.....	247,8
Javni radovi.....	98,23 .. 1 011 500	97,1
Stambeni sektor	16,28	
Naknade za stambeni sektor	13,18	
Ostala izdvajanja	0,67	

Izdvajanja za izgradnju

169,4 miliona UAH,
4,98 % ukupnih rashoda

Anatoly RAGULIN,
Rukovodilac Odeljenja za kapitalnu izgradnju, Izvršni odbor Gradskog veća, Odesa

Izgradnja kapitalnih objekata.....	164,24	
Konzervacija, izgradnja, rekonstrukcija i restauracija spomenika ..	0,67	

Izdvajanja za puteve i saobraćaj

151,4 miliona UAH,
4,6 % ukupnih rashoda

Sergiy PIDGAINYI,
Rukovodilac Odeljenja za saobraćajnu infrastrukturu Gradsko veće, Odesa

Naknade za vozila na električni pogon	50,92 ... 194 639	261
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje puteva.....	47,24 .. 1 011 500.....	47
Naknade za železnički saobraćaj.....	1,56 ... 194 639	8
Ostala izdvajanja	51,63	

Izdvajanja za kulturu i umetnost

89,2 miliona UAH,
2,7 % ukupnih rashoda

Tetyana MARKOVA,

Rukovodilac Odeljenja za turizam i kulturu, Gradsko veće, Odesa

Škole za estetsko obrazovanje dece.....	67,07	8 088	8292
Biblioteke	16,30 ...	142 223	114
Pozorišta	2,15.....	53 000	40
Muzeji i izložbe.....	1,16.....	19 456	59
Ostala izdvajanja	2,60		

Ostala izdvajanja

199,8 miliona UAH, 6 % ukupnih rashoda

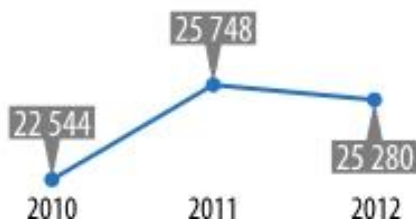
Izdvajanja za lokalne samouprave	97,8 .. 1 011 500.....	97
Otplata kredita	30,9 .. 1 011 500.....	31
Fizičko obrazovanje i sport	15,6	
Mediji	4,13	
Ostala izdvajanja	51,3	

Ključni pokazatelji učinka - period od 2010.

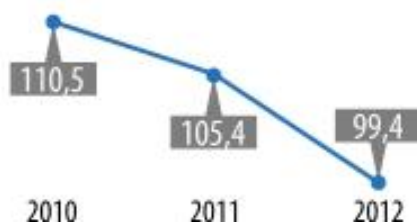
Ključni pokazatelji učinka (KPI) su podeljeni u dve grupe – ekonomski i socijalni indikatori

Ekonomski KPI

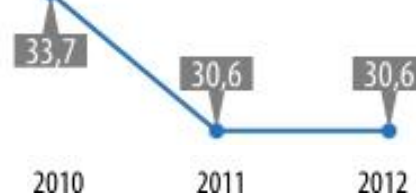
BDP po glavi stanovnika*, UAH

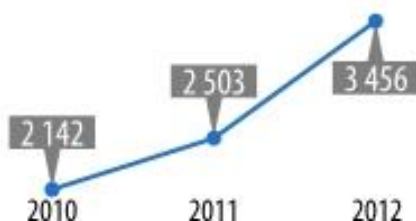
Stopa inflacije*, %

Otplata duga po glavi stanovnika, UAH

Prosečna stopa zarada, UAH

Prosečan iznos prihoda lokalnog budžeta na ime poreza na dohodak po zaposlenom za period od godinu dana, UAH

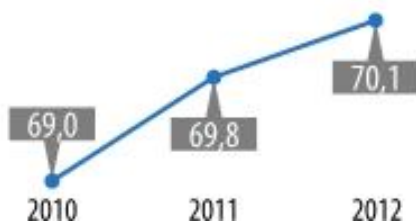

Rashodi po osnovu razvojnog budžeta po glavi stanovnika, UAH

Socijalni KPI

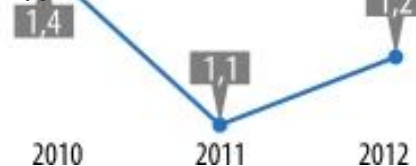
Prosečan životni vek *, godine

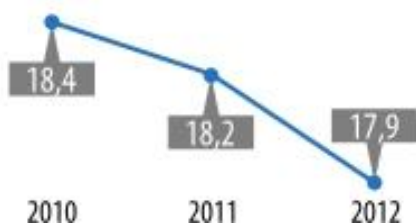
Prirodni priraštaj stanovnika, broj osoba

Stopa nezaposlenosti*, %

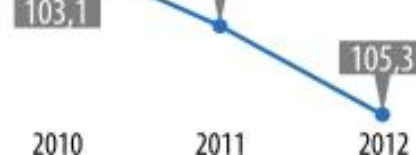
Stanovanje, m² po osobi

Broj dece u predškolskim ustanovama, %

Broj bolničkih kreveta na 10 000 stanovnika*

* podaci za region

— Kako uticati na gradski budžet?

Budžetski kalendar za aktiviste koji žele da učestvuju u budžetskom procesu grada

Aktivnosti lokalnih vlasti

Aktivnosti javnih aktivista

Januar	Sastavljanje izveštaja o rashodima budžeta u prethodnoj budžetskoj godini. Prenošenje »glavnih potrošačkim jedinicama« budžetskih sredstava za tekuću godinu.	Istraživačke aktivnosti koje se tiču odobrenog budžeta, budžetskih programa i izveštaja o učinku.
Februar	Sastavljanje i usvajanje godišnjeg izveštaja o realizaciji opštinskog budžeta.	
Mart	Prikupljanje i dostavljanje statističkih obračuna Ministarstvu finansija. Izračunavanje međubudžetskih transfera.	Učešće u javnim raspravama o pokazateljima učinka budžeta i programa socijalnog i ekonomskog razvoja u prethodnoj fiskalnoj godini.
April	Analiza statističkih obračuna, evaluacija budžeta za prethodnu fiskalnu godinu. Upravljanje tekućim rashodima budžeta.	
Maj	Procena potrebnih finansijskih sredstava i utvrđivanje prioriteta za naredni budžetski period. Definisane opštih i posebnih ciljeva i fiskalne politike opštine.	Učešće u debatama i utvrđivanju prioriteta (problema) zajednice u okviru »glavnih potrošačkih jedinica«
Juni	Izrada i usvajanje predbudžetskih dokumenata o budžetu za narednu godinu na osnovu parametara budžetske politike Kabineta ministara.	
Juli	Instrukcije za izradu budžetskih predloga/zahteva. Prilagođavanje središnjih pokazatelja za razvoj grada.	Učešće u proveru budžetskih zahteva »glavnih potrošačkih jedinica«.
Avgust	Izrada metodologije i razmatranje specifičnosti obračuna međubudžetskih transfera za naredni budžetski period u saradnji sa Ministarstvom finansija.	
Septembar	Proveravanje obračuna za projektovane međubudžetske transfere koji se prenose iz državnog na lokalne budžete. Proveravanje ostalih ključnih pokazatelja učinka koje je odobrilo Ministarstvo finansija. Izrada predloga budžeta opštine koji je dostavilo Ministarstvo finansija.	Sastanak sa lokalnim odbornicima i predstavnicima izvršnih organa radi razmatranja programa ekonomskog i socijalnog razvoja grada. Razmatranje zahteva, predloga i preporuka za nacrt opštinskog budžeta.
Oktobar	Dostavljanje predloga koordinisanih i planiranih ključnih pokazatelja učinka Ministarstvu finansija i Parlamentu. Priprema budžetski zahteva od strane »glavnih potrošačkih jedinica«.	
Novembar	Analiza budžetskih zahteva, njihovo odobravanje, izrada predloga budžeta opštine i odluke o budžetu u roku od 7 dana nakon usvajanja Zakona o državnom budžetu od strane Parlamenta u drugom čitanju.	
Decembar	Usvajanje opštinskih budžeta i budžeta distrikta u roku od dve sedmice nakon zvaničnog objavljivanja Zakona o državnom budžetu. Objavljivanje odluke o lokalnom budžetu u roku od 10 dana nakon usvajanja od strane lokalnih vlasti. Sastavljanje izveštaja o prihodima i rashodima opštinskog budžeta i lokalnih organizacija.	

Izvori informacija

1. Zakon o budžetu Ukrajine.
2. <http://www.odessa.ua> – Zvanični sajt Grada Odese.
3. <http://www.od.ukrstat.gov.ua> – Glavno odeljenje za statistiku u regionu Odese.
4. Izveštaj o učinku budžeta Odese u 2012. godini
5. Izveštaj o učinku budžeta Odese u 2011. godini
6. Izveštaj o učinku budžeta Odese u 2010. godini
7. Objašnjenje uz izveštaj o učinku budžeta Odese u 2012. godini
8. Analitičke informacije o učinku obrazovnog sistema u Gradu Odesi u 2011. i prvih 9 meseci u 2012. godini
9. Odgovori Gradskog veća Odese na zahteve za informacijama.
10. Londar , Tymoshenko, Finansije. Udžbenik. Vinnytsia: Nova Knyha, 2009 - 384 s. (Лондар С.Л., Тимошенко О.В. Фінанси. Навчальний посібник. - Вінниця: Нова Книга, 2009- 384 с.)
11. Hanushchak, Lokalni budžeti. - Kijev: Lehalyny Status, 2011 – 48s. (Ганущак Ю.І. Місцеві бюджети. - К.: Легальний статус, 2011. - 48 с.)
12. Učešće građana Citizens Participation in Local Government Activities, Textbook after I. Buryakovski, Kiev: UNISERV, 2004 (Залучення громадян до діяльності органів місцевого самоврядування: Навч. Посіб./ І. Бураковський, В. Зайчикова, С. Макмименко - за ред. І. Бураковського. - К.: УНІСЕРВ, 2004

Budžet za građane je izradila Ekspertska grupa Centra za
političke studije i analizu

Volodymyr TARNAY, Pavlo MIRONOV i Victor TARAN.

Urednik: OLENA CHYSTIAKOVA.

Dizajn i fotografije: Vadym MISKYI.

Center for Political Studies and Analysis

CENTAR ZA POLITIČKE STUDIJE I ANALIZU

Centar za političke studije i analizu (CPSA) je organizacija koja se bavi obukom i analizom. Osnovana je 2005. godine s ciljem pružanja podrške razvoju civilnog društva, demokratskih institucija i učinkovite lokalne samouprave u Ukrajini.

Misija CPSA je da razvije sistem uzajamnog poverenja i odgovornosti između države i društva u procesu dugoročnog razvoja Ukrajine.

Stručnjaci ove organizacije kontinuirano nadziru 300 lokalnih samouprava u smislu poštovanja kriterijuma transparentnosti, integriteta i antikorupcijskog delovanja.

Ovaj budžet za građane izradili su stručnjaci Centra za političke studije i analizu uz podršku Međunarodne fondacije renesansa. Mišljenja i zaključci koji se u njemu nalaze nisu stavovi Međunarodne fondacije renesansa.